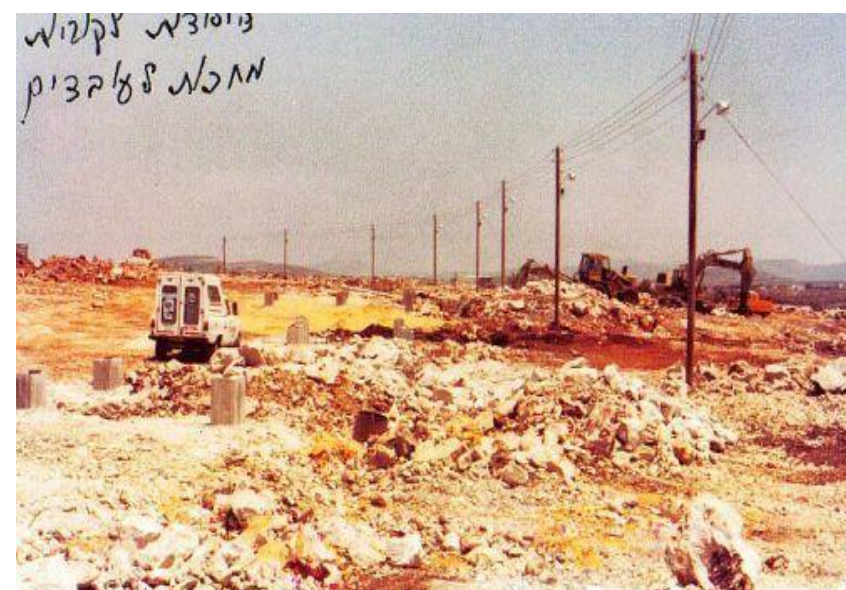

שקד
שוב קהילתי ספר

שקד חוגג 30 שנה

הרחקנו נדוד

שלושים שנים, בסיבוב מי עמי
והדרך שוב מתגלה.
הסיבוב, הזיתים, הוואדי.
והאבן הזו הגדולה,
האבן בכניסה ליער
(מוטי "שקד" עליה כתב).
מה כתוב עליה עכשיו?
כבר מזמן לא פסענו בוואדי
בשבילים שנאהב.

השנים קצת קמטו את פנינו, וגם אהבות.
הילדים הקטנים בגנים – כבר יצאו לרחובות,
ועדיין חמור וזקן וקבוצת נערים,
עמוסי חצירים
מהלכים בדרכים.
מאותם ימים רחוקים, לוטפי זיכרונות
הרחקנו נדוד.
כפרינו רחב, הומה תינוקות.
שערינו זהב
והרוח תנשוב במרחב.

אורית צור

שקד, סיוון תשע"א

קהילה חמה, מגובשת ותוססת

אני שמח לברך את חברי היקרים תושבי שקד ביום מרגש זה, מלאת 30 שנה להקמת היישוב. תושבי שקד נושאים בנטל הביטחון, הכלכלה וההתיישבות בארץ ישראל בצורה מעוררת כבוד, מהווים דוגמא באיכות, בלכידות ובעשייה ומובילים קו חיובי בשומרון כולו.

תושבי השומרון, בתוכם היישוב שקד, עמדו בעבר ועומדים גם כיום בפני אתגרים משמעותיים ובפני מבחנים לא פשוטים. אני גאה לומר שאנו עומדים בהם בכבוד – למען העם והמדינה. למרות האתגרים הרבים, היישוב הולך וגדל, שכונות חדשות הוקמו ובתים חדשים הולכים ונבנים. היישוב שקד הולך בדרכי המייסדים, ומתנהל בצורה חיובית, נעימה וחברית. החל מדור המייסדים ועד לנוער היקר – נבנית בשקד קהילה חמה, מגובשת ותוססת, קהילה שהיא סמל לעם ישראל ותפארת למדינת ישראל.

בזמנים אלו, בהם אור וחושך משמשים יחדיו בערבוביה, נגביר יחד את האור ונפעל להגברת תנופת הבנייה, להמשך היצירה המשותפת של חברה טובה, ערכית ואיכותית, ולהתיישבות יהודית ציונית פורחת וצומחת בשומרון ובכל ארץ ישראל.

אני סמוך ובטוח שגם בשלושים השנים הבאות נצליח יחד בכוחות משותפים להמשיך לבנות ולפתח את השומרון בכלל ואת שקד בפרט.

ביום חג זה, אני מברך את תושבי שקד בשם כל ישובי ותושבי המועצה, מחלקותיה ועובדיה בברכת "עלו והצליחו".

שלכם באהבה,
גרשון מסיקה
ראש המועצה

תושבים יקרים,

צריך הרבה נחישות, אומץ, התלהבות, אמונה וקורטוב של נאיביות כדי להקים ישוב חדש ועוד במקום מבודד. קומץ של משפחות שהתקבצו יחד ובאו להגשים חלום צריכים לחיות יחד, לקבל החלטות ולשרוד את היום יום בתנאים של חלוצים. לא פשוט, אך מאתגר.

כל הכבוד לכם גרעין שקד עשיתם עבודה טובה. שקד, 30 שנה אחרי, הוא ישוב פורח ותוסס עם פעילות קהילתית מגוונת, נוער פעיל ומעורה בחיי הקהילה והרבה ילדים שמחים.

בעיתון שיוצא לרגל חגיגות ה-30 שנה ליישוב ניסיתי לתת במה לעבר ולהווה. ליצור עיתון שמחד, יספר את סיפורם של גרעין המייסדים – על החלום שהפך למציאות ועל החיים בתחילת הדרך, ומנגד יתאר את החיים ביישוב כיום בכל תחומי העשייה - פעילות הנוער, אירועי הקהילה, חינוך, תרבות וקליטה.

אני מודה מאוד לכל מי שכתב, העלה זיכרונות וחוויות והתראיין. בזכות שיתוף הפעולה שלכם קיבלנו עיתון מגוון ומעניין.

תודה מיוחדת שלוחה לדודי ריימונד, שסייע לי בהוצאת העיתון לאור, וכן לאהובה נגר, אנט שגיא, בת-חן לוי וירון בן-דור שנענו לכל בקשותיי.

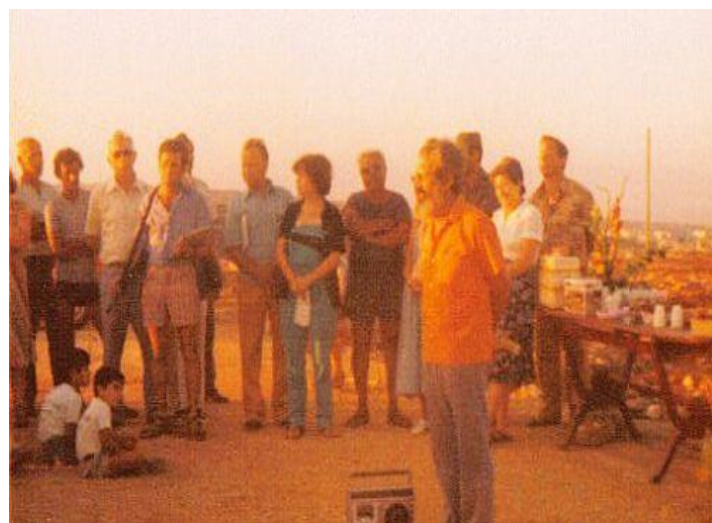
אני נהיתי, מקווה שגם אתם תיהנו.

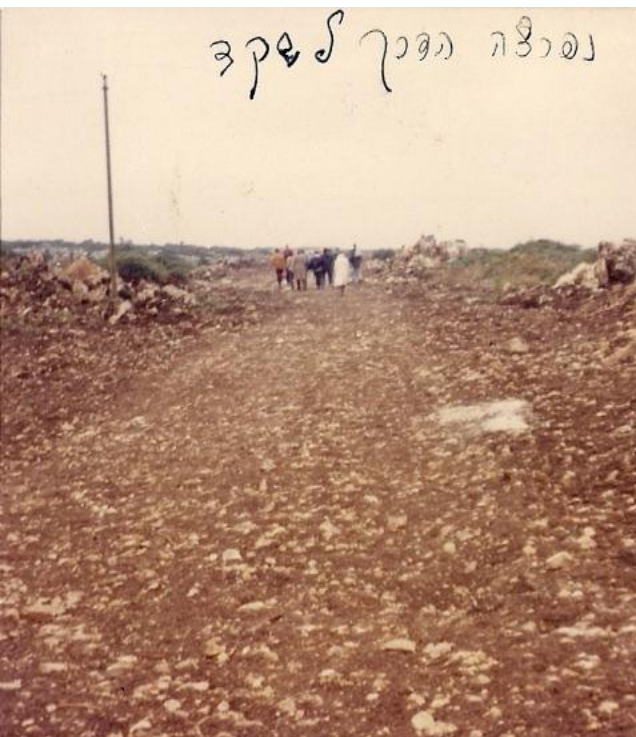
מיה ישראלי, עורכת
mayai@zahav.net.il

תוכן

עמ' 4-8	טובה סבוראי מתארת איך הכל התחיל
עמ' 9-10	אריה יוגב מעלה זיכרונות וכותב שירים
עמ' 11	אורית צור מספרת על בחירת הגבעה
עמ' 12	אביתר פרנס נזכר באנקדוטות מצחיקות
עמ' 13	שוש זיו על הפרלמנט של שקד
עמ' 14-15	דודי ריימונד , בן ממשיך, משתף בחוויותיו כנער
עמ' 16-18	נוער שקד תופס פיקוד
עמ' 19-22	חיי קהילה שוקקים
עמ' 23-24	סיפור מיוחד על משפחה שהגיעה מפקיעין
עמ' 25-26	נקלטו בקהילה
עמ' 27	קטעים היתוליים שנאספו מעלוני שקד

גבעת הסלעים

"בלי מחשבה רבה, בלי תוכניות ובלי חקירות החלטנו שאנו שנינו, משה ואני, מקימים גרעין להתיישבות בשומרון. נכון, כבר איננו צעירים, אבל מאחורינו שנות עשייה וניסיון, יוצאי מחתרת, מאסרים ובריחות". טובה סבוראי מעלה זיכרונות מרגע ההחלטה על הקמת היישוב ועד העלייה לקרקע

טובה סבוראי

ביום בהיר באחד מימי סוף 1977, יצאנו אישי, משה, ואני לטייל ברחבי השומרון. לעינינו נפרשו נופים נפלאים. עינינו מחפשות ישובים יהודיים בארצנו הישנה נוסנה והנה מתקרבים אנו לגבעה קטנה עליה עומדים אוהלים צמודים, אוהל לאוהל והשפה העברית נשמעת מתוכם. זאת הייתה שא-נור.

אנו ממשיכים ומגיעים ליישוב עברי תוסס מאוכלס בזוגות צעירים עליזים. הרושם מעורר קנאה ואף תאבון להצטרף אליהם – שבי שומרון. האם יצרפנו אותם צעירים? בקלילות מזרקת מפינו שאלה זו. את תשובתם ניתן לראות בעיניהם התמהוות "צוחקים אתם? בגילכם?!" מעניין, אנו לא חשבנו בכלל על גילנו. מסתבר שבמקום הזה ובזמן הזה נפל הפור.

בלי מחשבה רבה, בלי תוכניות ובלי חקירות החלטנו שאנו שנינו, משה ואני, מקימים גרעין להתיישבות בשומרון. נכון, כבר איננו צעירים, אבל מאחורינו שנות עשייה וניסיון, יוצאי מחתרת, מאסרים, בריחות, זכינו לראות את האנגלים בורחים מארצנו ואת הקמת המדינה העברית וכאשר שוחררנו חזרנו להיות אזרחים רגילים.

כל אחד תותח

באותם ימים הקדשנו את עצמנו וזמננו להרחבת המשפחה. הוספנו לבתנו הבכורה, חרות, שליוותה אותנו לאורך שנות המחתרת, את האח יאיר ואחות קטנה סמדר. הייתה זו תקופה נהדרת בביתנו. באותה תקופה הקדשנו את חיינו בהנאה ושמחה רק לילדינו.

והנה ילדינו גדלו ויצאו מהבית ואנו עדיין מלאי מרץ ורצון לתרום לפיתוח ארצנו, עכשיו באה לנו הזדמנות והחלטנו להקים גרעין להתיישבות.

לפני שהצלחנו להתארגן פנה אלינו זוג עולים מברה"מ – בלה ז"ל ודב ראם. הם הופנו אלינו ע"י דוד טטרסקי, איש התנועה הלאומית, שפגש אותם במקרה והתרשם מהם מאוד. הוא הציע להם להתקשר אלינו. היה מעניין לפגוש אנשים צעירים "משם" – מעבר למסך הברזל. אנשים נלהבים לרעיון הציוני וחולמים להתיישב בשטחי ארץ ישראל מעבר לקו הירוק. הבטחנו להם שכאשר נצליח לארגן "משהו" נתקשר אליהם ונקרא להם לדגל. בינתיים הכול עדיין נמצא בחיתולים.

הסנונית השנייה שנענתה למודעות שפרסמנו בעיתונים היה אלי מועלם, אשר בבואו אלינו דיבר בלשון רבים, אבל הגיע לבד. הוא התלהב מעצם רעיון והודיע שהוא מוכן לעזור בכל דרך, כמו להדביק מודעות ולהכין שלטים.

יחד היינו שישה אנשי גרעין, אבל כל אחד תותח!
האמינו לי! המזל האיר לנו פנים, מעט אחריהם
הצטרפו אלינו משפחת צור עם בנם בן השלוש
וחצי. אורית הייתה בשלבים האחרונים של לימודי
הרפואה, וישראל מהנדס, איש צנוע, מרשים מאוד
לא מרבה לדבר, אבל בדברו מנסח את דבריו לאט
לאט וברור. שמחנו וקיוונו שיחד איתם יגיעו
צעירים נוספים. הרגשנו שהמזל האיר לנו פנים,
היות שהיה זה זוג שנכנס מיד לפעולה ועזר רבות למשה. עתים ביחד ועתים לחוד, גם
מעשיהם עזרו להזיז את הגלגלים.

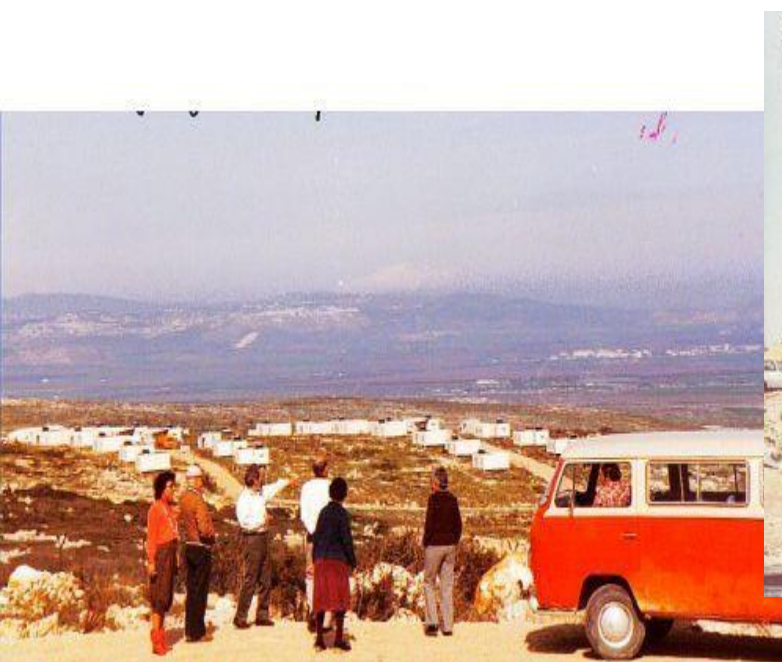
אחרי מאמצים רבים וארגון חברים נוספים זכינו והגענו לאיש היקר אורי בר-און ז"ל. האיש
הנפלא שתרגם כל חייו למדינה, עוזרו של שר הביטחון דאז לענייני התיישבות, אריק שרון.

אספנו סביבנו משפחות צעירות שמטרתן להתיישב בשומרון. המצטרפים אלינו ידעו שרצוננו
להתיישב מעבר לקו הירוק.

מבלים ושרים

הזמן חולף אנו מוכרים כבר כגרעין שאומץ ע"י תנועת מושבי חרות בית"ר. פגישותינו הופכות
לתכופות יותר ויותר. נוצרה חבורה ששמחה מאוד להיפגש שוב ושוב. לשאלתנו – מתי תינתן
לנו חלקת הקרקע להתיישבות – נופל שקט הס, אין תשובה. בינתיים אנו נפגשים, מבלים
יחד שרים, קוראים מיצירותיהם של המשוררים: אורי צבי גרינברג, אלתרמן משוחחים ודנים
על העתיד שנראה בעינינו רוד ממש. על השאלה: איך ולכן נעלה? לא הייתה לנו תשובה
עדיין. בורכנו במדריך נבון ומעשי – אבי שוורצברג, שליווה אותנו מספר שנים, והמזכיר
שאוליק סלמון מעמיקם. קיבלנו אותם מהתנועה המיישבת שלנו – תנועת מושבי חרות
בית"ר.

והנה זכינו סוף סוף וקיבלנו חלקת אדמה להתיישבות, אותה חלקה שמשה העיר את תשומת
ליבו של אורי בר-און על קיומה ועל קרבתה לחיננית. זה אירע בזמן הרמת הכוסית לכבוד
העלייה לחיננית.

אם כך דאגה אחת מאחורינו. כעת נוצרה דאגה נוספת – מאין יילקח התקציב ומאין יגיעו הכספים שצריך להשקיע באדמה הסלעית הזו, שבקושי מציצה מתוך הסלעים, הצוקים והאבנים העצומות. פיסת אדמה קטנטנה שאפילו פרח קטן לא מוציא את ראשו החוצה מפני שמכוסה הוא היטב בסלעים כבדים ואין בכוחות להרים ראשו.

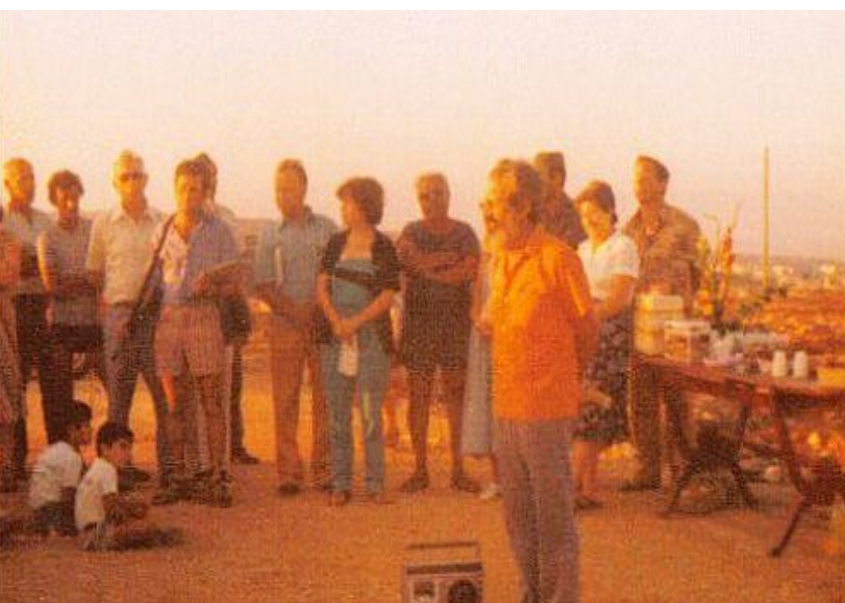
אנשי חבל הצפון של ההסתדרות הציונית עבדו מעלות השחר עד שקיעת החמה באהבה רבה להקמת היישוב. נכון יותר להקמת עשרת האשקוביות הראשונות.

בשעה טובה ומוצלחת גבעת הסלעים שלנו גולחה באלפי פיצוצים, ואט אט התגלתה האדמה ומתוכה צצו כל יום יותר ויותר פרחים – פרחי אביב יפייים, הנאה לעיניים. עזר רב היה לנו בכך ששר האוצר היה יגאל הורביץ, איש ארץ ישראל השלמה.

ביום 28.8.1981 כ"ו בסיוון תשמ"א, יומיים לפני הבחירות לכנסת, בשעות הערב אחרי השקיעה הגיע ידידנו ויועצנו אורי בר-און ז"ל וערכנו טקס עלייה לקרקע. טקס צנוע ומחמם את הלב, עם כל עובדי ההסתדרות הציונית הנהדרים שלנו. אירוע מרגש ללא רמקול. דברי בר-און היקר יצאו היישר מליבו ואכן נקלטו בליבנו ומלווים אותנו עד היום.

בטקס, חגי אדר, אביה של אורית צור, קרא את יצירתו סיפור-אגדה אמיתי בו הוא מביע את שמחתו שבתו ומשפחתה זוכים להיות ראשוני העולים ליישובנו. משה סבוראי סיכם את הטקס בתודות ותשבחות לאנשי ההסתדרות הציונית ולאחר שירת התקווה – התפזרנו.

* הכתבה נכתבה בתקופה שבה התהווה הגרעין, והושלמה ביום המאושר שבו נערך טקס העלייה.
* תודה למרים אריאן, תושבת שקד, שעזרה לי בעריכת הכתבה.

הגשימו חלום

טובה ומשה סבוראי הגו, חלמו ועמדו מאחורי היוזמה להקמת שקד. "היינו משוגעים שבגיל מבוגר התחילו עשייה חדשה והיינו נלהבים לדבר". כיום, בגיל 95, לאחר שנות עשייה רבות, טובה מפתחת תחביב חדש - ציור

מיה ישראלי

"אם מסתכלים על היישוב יש נחת", כך אומרת טובה סבוראי שיחד עם בעלה, משה, הגו, חלמו ועמדו מאחורי היוזמה להקמת שקד. הזוג סבוראי הם בעצם הוריו מולידיו של היישוב. בגיל בו רוב האנשים יוצאים לפנסיה, הולכים לקאנטרי ומבלים עם הנכדים, משה וטובה החליטו שזה הזמן לפתוח פרק חדש בחייהם הסוערים שארוגים בדפי ההיסטוריה של המדינה עוד טרם הקמתה (משה היה חבר בארגון הלח"י נפצע ונאסר. יאיר שטרן התחבא בביתם בת"א ושם גם נורה ונהרג).

הצורך ביישוב הארץ בער בעצמותיהם והם החליטו לארגן גרעין של משפחות במטרה להקים ישוב בצפון השומרון. גם העובדה שרוב המצטרפים יכלו להיות הילדים שלהם לא הרתיעה אותם. הם היו כל כך ממוקדים במטרה - להקים ישוב, ששום דבר לא יכול היה לטרפד את החלום. כמעט שלוש וחצי שנים, מהיום שבו החליטו להקים ישוב, לקח להם להגשים את החלום ולעלות לשקד עם עוד 9 משפחות.

בגיל 95, טובה היא אישה צעירה ברוחה, מיוחדת ומדהימה. היא מתנסחת להפליא וזוכרת את רצף האירועים והאנשים שהובילו להקמת שקד לפרטי פרטים, כאילו הדבר קרה אתמול, ועם אותו ניצוץ בעיניים שקיים אצל מי שעומד להגשים חלום. "היינו משוגעים שבגיל מבוגר התחילו עשייה חדשה והיינו נלהבים לדבר. היינו מאושרים מעצם העובדה שיושבים בארץ ישראל. כל יהודי צריך להעמיד בפני עצמו מטרה לטובת העם ולטובת הארץ שבה הוא גר. עשינו מעשה גדול, כי יישוב ארץ ישראל יקר לנו".

טובה ומשה תרמו רבות ליישוב, במיוחד בתחילת דרכו. "היו לי כל הזמן תוכניות", אומרת טובה שהייתה שנים רבות ספרנית בספרייה של היישוב ואהבה מאוד את עבודתה. טובה בעצם לקחה לידיה ספרייה קטנטנה והפכה אותה לאימפריה. "בניתי ספרייה והספרייה הפכה למרכז מפגש עם כל כך הרבה אנשים. הייתי מאוד מרוצה מהעבודה ומחיי. היה לי חלום גדול על ספרייה והוא התממש".

לצורה היא נפרדה מהספרייה לפני 4 שנים כשמשה חלה. אבל טובה שוב מוכיחה שלגיל אין משמעות ואף פעם לא מאוחר מדי. לפני שנה וחצי התחילה לפתח תחביב חדש – ציור. טובה התחילה לצייר בחוג לציור לגיל השלישי, והיא מאוד מאוד נהנית ואפילו מופתעת שהיא בכלל מציירת, כשרון שלא חשבה שקיים אצלה בכלל.

טובה אוהבת את שקד: "אני רוצה שהישוב יגדל ויתפתח. שכל אחד יתרום מזמנו ליישוב. חשוב לשמור על הניקיון ועל איכות החיים כדי שנהפוך ליישוב יפה ומטופח ושנאהב את המקום היפה שקיבלנו".

"היישובים הם הזיכרון החי של אורי"

כך נכתב בחוברת להנצחת זכרו של תא"ל אורי בא-און ז"ל, שהיה עוזרו של אריק שרון. בר-און היה האב הרוחני והמוציא לפועל של שקד

עם כל הכבוד לגרעין המייסדים של שקד, ויש הרבה כבוד, האב הרוחני והמוציא לפועל של שקד הוא אורי בר-און ז"ל שלולא נירתם למשימה של התיישבות הארץ ספק אם שקד היה עולה לקרקע.

אורי בר-און שירת שנים רבות בצה"ל בחיל השריון והשתחרר בדרגת תא"ל. הוא שילב בחייו בין היותו איש צבא ואיש התיישבות. כאשר אריק שרון כיהן כשר ביטחון ויזם הקמתם של 14 היאחזויות ביהודה ושומרון היה אורי בר-און אחראי על ביצוע התוכנית.

מסוף שנת 1977 ועד שנהרג בתאונת דרכים ב-19.7.1985, עסק אורי בענייני התיישבות חדשה כעוזרו של אריק שרון במסגרת משרדי החקלאות, הביטחון והתמ"ת.

בר-און, כמו אריק שרון, היה בולדוזר. בעת נסיעה מהירה בכביש חוצה שומרון אמר, "שינינו את פני ההיסטוריה. אנו מנצחים על מפעל אדירים שאין לו אח ורע בדברי ימי הציונות של ארץ ישראל".

בחוברת שיצאה לאור במלאת חודש למותו נכתב "אורי אינו זקוק להנצחה, לאבן לאנדרטה. היישובים במרומי ההרים, הילדים המשחקים בין הסלעים, מפעלי החרושת המקומיים הם הם הזיכרון החי של אורי". יהי זכרו ברוך.

"אני בראש השיירה ופרנס במאסף - נוע נוע סוף"

"נפגשנו כל חברי הגרעין בתחנת הדלק פז בצ'ק פוסט והשיירה יצאה לכיוון צומת מגידו שם הצטרפו אלינו חברים מעפולה. בחניית הביניים בצומת מגידו זקן השבט, משה סבוראי, קרא קריאה שנחקה לימים בהווי היישוב". אריה יוגב מעלה זיכרונות מימי טרום העלייה לקרקע

אריה יוגב

זה היה בתחילת שנת 1980. פגישה ראשונה עם חברי הגרעין שמנה עשרות ראשי משפחות. מתוך סקרנות חפצתי מאוד להבין כיצד מתלכד כזה גרעין, מה המכנה המשותף שיש לקבוצת אנשים להתגבש רעיונית. ואולי אנשים נוספים באו מתוך סקרנות גרידא. היו עוד מספר פגישות במקומות מפגש שונים, וקולטים עוד ועוד חברים.

בתקופה זו פעלה ועדת קליטה, בה ישבו החברים שמעון זיו ז"ל, ויבדלו לחיים טובה סבוראי ואורית צור, שבחנה בקפידה את החברים אם הם מבינים ושלמים אידיאולוגית להתיישבות בצפון השומרון ומעבר לקו הירוק.

רוב הנקלטים בגרעין נמנו על הצד הימני של המפה הפוליטית. רוח של בחירות הממשמות וקרבות נשבה והיה חשש חלילה שהליכוד לא יצלח בחירות אלו, דבר שיפגע בסיכויי עליית הגרעין להיאחזות בקרקע.

רגשות של אי ודאות ורפיון תקפו את כלל חברי הגרעין. כולנו חיכינו לשמוע ולראות מי יקרא תגר ויפיח רוח של תקווה בקרב הציבור. את היזמה נטלה לידיה חברת גרעין מרכזית אורית צור.

שיר אהבה לאשקובית

משאיות ענק אותך הובילו
במעלה ההר בכביש פתלתל
על אדמת טרשים אותך הניחו
מיד לך חיברנו מים וגם חשמל

על גגך דגל גם אנטנה הנפתי
קלטנו.....תחנות מסוריה ועד תימן
באדמה סביבך ברושים נטעתי
נוף חדש נצפה על גבעות ריחן

וכשבין קירותייך היה לנו צפוף
פרגולות ומרפסות לך הוספתי
ואת אז הבטת סביבך במבט עצוב
חשבת לתומך שמא אותך שכחתי

ולעיתים כשעל רצפתך הלכתי
את פעימות ליבך החי שמעתי
וכאילו לי אמרת...כן אני עוד קיימת
גם שחגורת בטון אותי עוטפת

כן אשקובית קשישה שלי
מכל בית אחר רק אותך אהבתי

אריה גיגי

הברק של האור הניבט בעיניה והנחישות
הניכרת על פניה צדו את עיניי וכאילו נשמעה
שוב בחלל מועדון ההסתדרות ברחוב החלוץ
בחיפה הקריאה "מי לה' אלי". דקות של דממה
ואז נשמע שוב קולה של אורית. "חברים!",
היא אמרה, "בל תיפול רוחנו, בואו ונעלה
ונקבע עובדתית את אחיזתנו בקרקע.
מועצת יש"ע מוכנה לספק לנו 10 אוהלים,
עוקב מים וגנרטור".

קריאה זו של אורית הייתה בבחינת אבן בוחן
לנחישותם של חלק קטן מאיתנו שהיו מוכנים לעלות
ובכל תנאי. קרן, אשתי, ואני הסכמנו וללא היסוס.

באחד הימים, בשעות הבוקר, נפגשנו כל חברי
הגרעין בתחנת הדלק פז בצומת הצ'ק פוסט. לאחר
זמן מה יצאה השיירה לכיוון צומת מגידו שם
הצטרפו אלינו חברים מעפולה. בחניית הביניים
בצומת מגידו זקן השבט, משה סבוראי, קרא
קריאה שנחקקה לימים בהווי היישוב "אני בראש
השיירה ופרנס במאסף - נוע נוע סוף".

בהגיענו לגבעה המתין לנו מדריך הגרעין מטעם תנועת בית"ר, אבי שוורצברג, ובעז לוי ז"ל
מצא דרך מקורית להנפת הדגל. עברנו יום של כייף ונפרדנו מהמקום
בשירת התקווה.

עוד בטרם התארגנות לעלייה חפוזת של הראשונים נשמע קולו של
קריין החדשות בקול ישראל המודיע כי שר השיכון והבינוי, אריאל
שרון, הורה על פריצת דרכים והכנת תשתיות להקמת 40 יחידות דיור
על הגבעה שנקראה במוסדות ההתיישבות גבעת שקד.

שוב עלתה השיירה, הקולות לחשו שבידי סבוראי נמצאת רשימה של
עשרת החלוצים הראשונים. ישבנו ביער ריחן סביב שולחנות קק"ל עם
קערות של אבטיח. במרחק מה נשמעה צהלת הסוס של שומר היער.

בהתרגשות מה עקבנו אחר משה ששלף מכיסו פנקס קטן וקרא בזה
אחר זה את שמות עשרת הראשונים.

גרעין ראשון

ראובן ואסתי תומר (אסתי הגנת הראשונה)
מוטי ואלופה סרדס (מוטי מזכיר היישוב הראשון)
שמואל ועדינה ימיני
בעז וחנה לוי (בעז ז"ל הרבש"ץ הראשון)
גדעון ושרה הראל
יוסי ודניאלה וקסמן
אריה וקרן גיגי - יוגב
דוב (ובלה ז"ל) ראם
ישראל ואורית צור
טובה ומשה סבוראי

וכאילו:

באנו למילואים חשבנו עושים חיים
נתנו לנו עוזי ורבש"ץ בועזי.
אז באנו למילואים
אז הרבש"ץ אמר, צריך לעשות מסדר
ומי שנמנם במשמרת, חטף שמירה נוספת.
אז באנו למילואים
למסדר עלינו וטרטורים אכלנו
אז באנו למילואים
אז בשיירות נסענו, בפקקים נתקענו
אסיפות וויכוחים, קליקות ושטיקים
אז באנו למילואים
ומה שם ליישוב יקרא ומה זה משנה
שקד או מעוז יאיר יחד הזמר נשיר.

אריה גיגי

גרעין שני

בוקובזה, ברעם, גושן, זיו, כתריאל, לוי,
מועלם, פוסין, פרנס, קליסקי, ריימונד ושמיר

הטיול הבלתי נשכח

אהבה ממבט ראשון, כך מגדירה אורית צור את הבחירה בגבעה להקמת שקד. ישראל ואורית צור היו הכוח המניע בהקמת היישוב ובשנותיו הראשונות. "התמסרנו לכל מה שאפשר", אומרת אורית

מיה ישראלי

את הטיול לבחירת הגבעה, עליה אמורים היו להקים את היישוב, לא תשכח אורית צור. "נסענו, משה סבוראי, ישראל ואני יחד עם אורי בר און ז"ל לבחור את הגבעה שבה נתיישב. זה היה בחורף 1981, לאחר שבדקנו מספר מקומות באזור שהוצעו לנו להקמת היישוב, החנינו את הרכב בחנינית ועשינו טיול ברגל. כשהגענו לשקד אמרנו שכאן אנו רוצים להקים את היישוב. כל העמק היה פרוס מולנו והתאהבנו בגבעה במבט ראשון".

את טובה ומשה הכירו אורית וישראל צור דרך מודעה בעיתון שפרסמו הזוג סבוראי במקומון של חיפה, באמצעותה קיוו למצוא משפחות שירצו להתיישב בצפון השומרון. "היינו צעירים, תמימים ונאיביים", נזכרת אורית, "והייתה התלהבות להקים יישוב חדש. שנתיים הכנו את העלייה לקרקע".

בני הזוג עסקו בארגון ההקמה והקליטה בעיקר מול הגורמים המטפלים, כמו משרדי הממשלה והסוכנות. ישראל ישב על התוכניות ואורית התמקדה בקליטה. "התמסרנו לכל מה שאפשר", מספרת אורית.

לאחר העלייה ליישוב, בקיץ 81, ישראל היה בהנהלה וביחד עם שמעון זיו עבדו בעיקר על התוכניות והביצוע של הרחבת היישוב – שלבים ב' ו-ג', עבודה שדרשה שעות רבות מאוד של תכנון ומעקב קפדני אחר הביצוע. ישראל יזם ותכנן בעצמו, בעידודו ובעזרתו של שמעון זיו, שהיה איש עם חזון, את בריכת השחיה. הוא עסק בפרויקט הקמת הבריכה – החל מאיסוף הכספים דרך בחירת הקבלן ועד השגחה ותכנון הנדסי של כל הפרטים הקטנים. אורית התמסרה לנושא התרבות והחינוך.

"רצינו יישוב גדול, שהאזור יהיה מיושב ומלא ביהודים. רצינו חיי תרבות וחיי קהילה והשקענו בכך המון - עשינו מקהלות, חגים וטקסים. אחרי 10 שנים ירדנו מהפעילות הציבורית. בסה"כ יש יישוב נחמד, יש פעילויות, יש הרבה דברים יפים. יש צעירים שטוב להם, כייף לגדל כאן ילדים. יש פעילות יפה לילדים ולנוער וחיי קהילה משמעותיים. קיימת כאן תופעה של בנים חוזרים ויש עזרה הדדית.

"כאשר נולדה עלי שלנו, הבת הראשונה של שקד, חזרנו מביה"ח ומצאנו בית נקי ומסודר ואוכל במקרר. לא נשכח את התחושה של החמימות האנושית עם הראשונות של יישוב צעיר, מאז.

"אנחנו מאוד קשורים לנוף. אני מקווה שיהיו כאן הרבה יהודים, וכן חשוב לנו מאוד לשמור את היער ולהמשיך לצאת מן הגדרות ולטייל בשבילים".

על אנטנה, לוקוסים וסוסיתא

לאביתר פרנס שפע של סיפורים משעשעים מהתקופה הראשונה של היישוב שבה חיו כחלוצים. היו זמנים

מיה ישראלי

משפחת פרנס הגיעה לשקד מתוך אידיאולוגיה חלוצית. המשפחה גרה בשכירות בשכונת דניה שבחיפה ובמסגרת חיפושיהם הם באו לראות את שא-נור (מבוא דותן), אבל לדברי אביתר, עליזה אמרה שאם כבר לעבור למקום חדש אז להתחיל לבנות מקום חדש. "היה חשוב לי שהילדים שלי יחשפו לערבים. ראינו מודעה בעיתון והצטרפנו לגרעין".

לאביתר שפע של סיפורים משעשעים מימי הראשונים של היישוב שבהם חיו כמו חלוצים באשקוביות, בלי תשתיות חיוניות של חשמל, כבלים, טלפון או מכולת.

למשל סיפור היעלמותה של בתם רוני, שהייתה כבת 3. מסתבר שהיא נפלה ברווח שהיה בין החדרים באשקובית ונרדמה שם, והתעוררה מהצעקות של הוריה שיצאו לחפש אותה.

או הסיפור על האנטנה שבנה יחד עם אריה יוגב כדי שאפשר יהיה לדבר עם המשרד בחיפה (לא היו טלפונים). וכך שמעו בכל האזור כמה קוטג' וחלב צריכים בשקד. על האנטנה היה מעין כיסא כך שאפשר לשבת ולכוון ערוצים לקליטה בטלוויזיה. יום אחד מגיע עזרא שמיר שעלה לכוון את האנטנה ובעודו עסוק בחיפוש ערוצים בא קליסקי והזמין את החברה לעשות על האש. בעודם מנפנפים הם נזכרו לפתע ששכחו את שמיר על האנטנה, וכשחזרו ראו שהוא עדיין מכוון ערוצים ושמעו אותו קורא: סוריה, לבנון, ירדן...

ויש כמובן את הסיפור על הבריכה שבה אביתר כמעט טבע, למרות שנחשב לשחיין וצוללן. "כשסיימו לבנות את הבריכה", נזכר פרנס, "אורית צור ואני עשינו ניסוי ומלאנו אותה במים, אבל אסור היה להיכנס לתוכה. וברגע של בדיחות הדעת אמרתי לה אם את קופצת אני קופץ. וכך קרה שבגלל הבגדים הרבים שלבשתי (היה חורף) כמעט טבעתי".

ומי לא זוכר את אהבתו של סרדס לאבנים ולסלעים. יום אחד סידר סרדס מקבץ של סלעים כדי שיקשטו את גינתו, רק שהוא לא שם לב שפרנס ותומר עקבו אחריו וכשהלך להביא רכב העמיסו השניים את הסלעים על הסוסיתא המפורסמת של פרנס. למחרת סרדס עובר ליד בית משפחת פרנס ואומר לאביתר שהסלעים מוכרים לו...

ואיך אפשר לשכוח את ארוחות השחיתות שעשו אצל בועז לוי ז"ל, ואת אביתר ואריה יוגב מחקים את משה סבוראי קורא: "בואו חברים אביתר הביא לוקוסים".

ולסיום הסיפור על החיפאי שפרץ את השער. "אני חובב מכוניות ישנות", מספר פרנס, "מה שנקרא מכוניות אספנות. יום אחד מגיע מישוה מחיפה עם גרר לקנות מכונית. כשרצה לצאת וראה שהשער סגור הוא פשוט נסע רוורס ופרץ אותו. משמר הגבול רדף אחריו עד מי-עמי. הוא כמובן שילם על הנזק שעשה לשער".

הפרלמנט של שקד

כל יום שישי בבוקר התקבצו ובאו כל המי ומי למרפסת של משפחת זיו וריכלו חופשי על קפה ועוגה. "בעלי השקיע את הנשמה ביישוב", מספרת שוש זיו

מיה ישראלי

שוש ושמעון ז"ל זיו הגיעו לשקד מחיפה מתוך אידיאליזם. החלום שלהם היה להקים ישוב בשומרון והם חיכו רק שהילדים יגדלו. וכך כשהבן הצעיר היה בצבא החליטו לממש את החלום, למרות שכבר לא היו צעירים.

לשמעון, שנפטר ב-1992, עבר סוער במיוחד. הוא היה חבר בארגון הלח"י, ישב בקניה, עבר הרבה בתי סוהר והיה בין חופרי המנהרות הידועות. בתקופה הקצרה שגר בשקד הספיק שמעון לתרום רבות ליישוב והיה פעיל בהנהלה. "בעלי", אומרת שוש, "השקיע את הנשמה ביישוב. הוא טיפל, ביחד עם ישראל צור, בתכנון שלב ב' של היישוב ובהקמת בריכת השחייה. והיו לו עוד המון רעיונות, כמו להקים בית אבות ובית הבראה שלא הספיק להוציא לפועל".

בני הזוג זיו גם יסדו את הפרלמנט של שקד, ה"מוסד" של היישוב שהתכנס באופן קבוע במשך כ-8 שנים עד ששמעון נפטר. כל יום שישי בבוקר התקבצו והגיעו למרפסת של משפחת זיו כל המי ומי של היישוב והעבירו שעותיים נינוחות על קפה ועוגה ("שוש אפתה עוגות מדהימות", מציין ירון בן-דור). הגרעין הקשה של הפרלמנט כלל את בן-דור, ריימונד וסגל ואליהם הצטרפו כל מי שעבר בסביבה. על מה דיברו? על הכל, ובעיקר כמובן ריכלו.

שוש הקימה את הספרייה ביישוב, שהייתה בעצם חדר קטנטן, וניהלה אותה במשך ארבע שנים. בגלל בעיית ראייה פרשה והעבירה את המפתחות לטובה סבוראי.

שוש מאוד אוהבת את היישוב וגם אחרי שבעלה נפטר לא חשבה אף פעם לעזוב, למרות שילדיה מאוד רצו. כל בוקר היא יוצאת לטייל עם הכלב ונהנית לעבור ליד גני הילדים השוקקים בצהלות שמחה.

הגנרטור לא עמד בעומס

"החצר והיישוב כולו היה זרוע אבני גיר ואדמה כמעט ולא נראתה. אבל הייתה תחושה של חלוציות". דודי ריימונד היה נער כשהוריו הודיעו לו שעוברים דירה לשקד

דודי ריימונד

יום אחד, בקיץ 1981, הודיעו לי הורי, אלי ז"ל ורחל ריימונד, שאנחנו עוזבים את כרכור ועוברים להתגורר במקום אחר. כששאלתי לאן? התשובה שקיבלתי הייתה שהוקם ישוב חדש בשם שקד ואנו עוברים להתגורר בו יחד עם חברים של הורי - שלום ואסתר ג'מילי (גושן).

עדיין לא הספקנו לעכל את הידיעה המרעישה - שירי אחותי, אבי, אחי ואנוכי, וכעבור כמה ימים הגיעה משאית עליה העמסנו את תכולת הבית ויצאנו לדרך. נסענו בכביש 65 עד צומת מי-עמי, אז זו הייתה הדרך היחידה להגיע לשקד. המשאית טיפסה ועלתה בדרך מפותלת ואני רואה שלא מגיעים לשום מקום. לבסוף, הגענו למקום שהיו בו כמה בתים טרומיים, מספר עצי אורן ושיחי אלת המסטיק. אין שבילים, אין כבישים. כלום. כדי להיכנס לבית של הורי היה צריך לטפס על סולם או לעלות על כיסא, בגלל הפרשי הגובה.

החצר והיישוב כולו היה זרוע אבני גיר ואדמה כמעט ולא נראתה, אבל הייתה תחושה של חלוציות. האוויר היה נקי והנוף הנשקף לעמק יזרעאל היה מרהיב ביופיו. רבקה מועלם הגיעה עם קנקן שתייה מתוקה וכמה כוסות לכבד את השכנים החדשים.

לא היו טלפונים והיישוב לא היה מחובר למערכת החשמל. היה גנרטור קטרפילר ענק וצהוב שסיפק חשמל לתושבים. הגנרטור היה מתקלקל מידי פעם ועד שיוסי וקסמן היה מתקן אותו לא היה חשמל ביישוב.

היו גם נפילות מתח רבות בגלל עומס יתר. פתאום הנורות היו מהבהבות וחושך היה יורד על היישוב. בימי שישי בעז לוי ז"ל היה עובר בין הבתים ומכריז אילו בתים יכולים להפעיל מכונות כביסה ולהדליק דוד חשמל ובאיזה שעות. וכך היינו מתחלקים בשעות הכביסה והבויילרים כדי לא להעמיס על הגנרטור.

תושבי היישוב היו מאכסנים מוצרי בשר וחלב במושב מי-עמי ובימי שישי, כדי שאפשר יהיה לבשל לשבת, היו יוצאות לשם הסעות להביא את המוצרים.

בנים ממשיכים

תופעת הבנים הממשיכים (גם בנות) מעידה יותר מכל על איכותו של ישוב קטן. ילדים בוגרים שחוזרים הביתה ומחליטים לבנות בו את ביתם היא גאוה ליישוב. ואכן לשקד יש במה להתגאות. רשימת הבנים הממשיכים:

אסרף שירי ושלומי
אריכא בעז ולימור דמרי
בן-דור נימרוד ופזית
הדס גלית וכרמל
וקנין מיה ואורן
וקנין יעל ורואי
חסיד אריאל ושלומית
טננבאום-מועלם תמר וירדן
ישראל רונן והילה
כהן אפרת ושי
כהן מלי ועופר
כתריאל אביעד ודנה
כתריאל אלון ואסנת
לוי אוזנה רותם
לוי בואציו נגה
לחיאני הראל ומורן
מועלם שלמה ושחר
מרום גיא וטליה
נאור שירי וגיל
ריימונד דודי ורות
שפיר אבישי וחני
תמאם מור וחופית

באותה תקופה הייתי חייל בשירות סדיר. כמובן שלא היו טלפונים ובטח לא מכשירים סלולרים. לתפוס טרמפ מצומת מי-עמי לשקד היה אחד הסיכויים הגדולים שלי. האזור לא היה מפותח ולשקד היו עולות מכוניות פעם בכמה שעות. הרבה פעמים התייאשתי והתחלתי לטפס ברגל עם תיק ענק על הגב ונשק ב"הצלב". לעיתים, זה היה בלילה ורק תחושת הכביש מתחת לרגליים הראתה לי את הדרך.

למרות זאת, הרגשתי קשר חזק למקום ואחרי שהתחתנתי בניתי את ביתי ביישוב ללא היסוס.

היום כשאני מביט ביישוב שקד ונזכר בתקופה ההיא תחושת סיפוק גדולה ממלאת אותי. נעשה כאן משהו. נבנה כאן ישוב ובית בארץ ישראל לנו לילדים שלנו ולדורות הבאים.

לגדול בשקד

רותם לוי (בת ממשיכה)

לגדול בשקד מההתחלה,
זה לראות איך הר טרשים מלא אבנים וקירח - אט אט פורח.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה לדעת להבין ממש כמעט איך הקימו פה מדינה.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה להרגיש מוקף אהבה בלי תנאים וסיבה.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה להבין כמה כוח יש לקהילה ואז גם הבנת את כוחך שלך.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה להכיר חברים שכל החיים יפרטו על נימי נפשך.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה לדעת להעריך כל מבנה שהגיע במשאית או שביצע נבנה.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה בט"ו בשבט כל עץ וערוגה שביישוב לטעת.
לגדול בשקד מההתחלה,
זה בפשטות נתינה לדעת.

מטפחים את דור העתיד

"כנער אתה גדל בחממה ששומרת ומגנה עליך, שקשובה לך תמיד ויודעת מתי להיות שם בשבילך. שלא מוותרת לאף אחד ולא מוותרת על אף אחד. זה להיות מלא בביטחון, כי אתה יודע שמסביבך יש אנשים שאוהבים אותך ומאמינים בך", מקולמוסה של נערה

נועה אלבר (בת 13)

להיות נוער בשקד זה לתרום לקהילה, להתנדב בפעילויות ולדעת להנהיג, לדעת שתמיד יש מישהו שיתמוך בך, להרגיש מוגן ובטוח.

זה להיות מעורב חברתית, לימודית וקהילתית, להיפגש עם חברים כל יום ולהגיע לפעילויות מגוונות שנוגעות לנושאים חשובים ומשמעותיים, זה להכין שיעורים בספרייה עם אנשים שעוזרים לך, מלאי סבלנות וסובלנות.

אתה גדל בחממה ששומרת ומגנה עליך, שקשובה לך תמיד ויודעת מתי להיות שם בשבילך. שלא מוותרת לאף אחד ולא מוותרת על אף אחד. זה להיות מלא בביטחון, כי אתה יודע שמסביבך יש אנשים שאוהבים אותך ומאמינים בך.

להיות נוער בשקד זה לרצות לתרום כל הזמן ובכל דרך אפשרית, לחיילים ולעמותות, זה לדעת שאתה יכול תמיד להצליח והמשפט "אם תרצו אין זו אגדה" מושרש בך.

אני יודעת שלהיות נוער בשקד זה הכי הכי!! זה להיות פשוט מנהיג, אדם שיודע מה הוא רוצה בחיים שלו ואני רואה נוער שהולך וגדל, מתגייס ליחידות מובחרות ומצליח בחיים!

להיות נוער בשקד זה להיות חלק ממשפחה שכולם אחים וכולם דואגים אחד לשני. כולם כמו משפחה אחת גדולה.

מלבד התרומה לקהילה, עזרה בשיעורי בית וכד', אני כנערה נהנית מחיי חברה מגוונים, כמו מסיבות ויציאה למקומות בילוי. אני חושבת שאת הנוער, בייחוד בשקד, מטפחים ומקדישים לו תקציב רב כדי שנהנה עד כמה שאפשר.

התפקיד שלנו כנוער זה לתרום לקהילה, ולבנות מעכשיו את עתידנו, לדעת שדור קם והולך, ושנחנו צריכים להמשיך את מה שהורינו התחילו, לגדל כאן את ילדנו! לדעת את החשיבות של הקיום במקום הזה ושנחנו מהווים חלק חשוב בקיומו. לדעת מה זה להילחם על המולדת גם אם מסביבנו מחזירים שטחים! זה לקלוט משפחות חדשות ולעזור לילדים.

לא סתם היישוב שקד קיים כבר 30 שנה ומונה כ-180 משפחות. אנשים בוחרים לבוא לגור כאן ולגדל כאן את ילדיהם, כי הם יודעים שזה המקום הטוב ביותר לגידול ילדים!

"משתגע כבר מלך להיות"

פרויקט מנהיגים צעירים פועל בשקד כ-3 שנים, במסגרתו בני הנוער מתנסים בהנהגה על ידי תרומה והתנדבות בקהילה

אנט שגיא

המנהיגות טומנת בחובה פוטנציאל אישי לפעול, ליצור ולהגות מחוץ למסגרת ומחוץ לגבולות המוכר והבטוח. מנהיגות נרכשת באמצעות יצירת תנאים מתאימים וסביבה המאפשרת צמיחה התפתחותית.

פיתוח ערכים אנושיים בסיסיים מהווים, למעשה, בסיס להתפתחותם של מנהיגים מוכשרים ואכפתיים. החשיפה למודלים חשובה ביותר, אך ההתנסות היא אחת ממקורות הלמידה החשובים והתורמים ביותר.

איך זה קורה בשקד?

פרויקט מנהיגים צעירים פועל בשקד כ-3 שנים. במסגרת הפרויקט אנו מאפשרים לבני הנוער לקבל כלים לפיתוח מנהיגות אישית, מעניקים להם מרחב לעשייה והתנסות בהנהגה ע"י תרומה והתנדבות בקהילה במיזמים כגון: נוער מפעיל קהילה, השתתפות בטקסים ובאירועים קהילתיים, הדרכה בתנועת הנוער בית"ר, הפעלת בית התלמיד, חונכות אישית לילדים ומועצת נוער. זאת על מנת שנוכל להצמיח את היכולת שלהם לעסוק בעולמם של אחרים ולקבל משמעות נוספת בחייהם.

כמו כן ישנם עוגנים נוספים ביישוב המאפשרים את המרחב ההתנסותי, ביסוס הערכים והתמודדות עם גיל ההתבגרות.

בת מלך - קבוצת העצמה לבנות נוער במהלכה עוברות הבנות מסע אישי וקבוצתי ועוסקות בתחומים הנוגעים לבנות נוער מתבגרות (עוצמות אישיות, ניהול רגשי, קבלת החלטות, אחריות אישית, בינו ובניה ועוד).

פרויקט גביש - הכנה לצה"ל בהיבט הפיזי וגם בהיבט המנטלי, הפרויקט מועבר ע"י בן נוער בוגר, חי שמולביץ.

פרויקט כן לספורט - תוכנית מניעה לבנים העוסקת בתחומים כגון: אלוהול, עישון, אינטרנט, אחריות והובלה. וכאלטרנטיבה הוקמה קבוצת כדורגל המורכבת מ-12 בני נוער החווים מפגשים בהם לומדים טכניקות, משפרים מיומנויות בסיסיות ונכנסים לכושר גופני. מעבר לכך, הפרויקט יוצר גאווה יחידה בקרב בני הנוער ביישוב.

נוער חונך נוער - ומטפחים צעירים. הפעלת מרכז למידה בו ילדים ובני נוער יכולים לקבל סיוע בשיעורי בית ובהכנה למבחנים.

בנוסף לעוגנים הקבועים, קיימת פעילות סביב מעגל השנה, סדנאות, טיולים, מסיבת יום הולדת לחוגגי החדש והתנדבות בקהילה. כל זאת מייצר נוער איכותי שתחושת השייכות שלו ליישוב טובה מאוד.

מועצת נוער – בי"ס למנהיגות

מועצת הנוער בשקד מונה כ-8 בני נוער מכיתות ז'-י"ב אשר יוזמת, מובילה ומניעה את שאר בני הנוער לעשייה התנדבותית בקהילה ולפעילות ענפה במהלך כל השנה

אנט שגיא

על מנת לגדל בני נוער חושבים, מפתחים ומובילים, יש צורך להעניק להם כלים שילמדו אותם כיצד לעשות זאת. כמו בכל בית ספר, גם במועצת הנוער לומדים - להקשיב, לקבל ולהביע דעה, לומדים מושגים חדשים כמו רוח והפסד, ייצוגיות ודמוקרטיה.

הדרך הקצרה בה רכז הנוער מקבל החלטות לבד וסוחף אחריו את בני הנוער מפספסת את המטרה. לעומת זאת, הדרך הארוכה, שלעיתים עלולה להוביל לכישלון או לאכזבה, היא המפתח להצלחה. יש צורך להשתחרר מהתחושה הישנה בה מצפים מרכז נוער לארגן אירוע שווה, להוציא טיול מוצלח ולהתמקד ביעד החדש, אלא לעודד כמה שיותר בני נוער להיות מעורבים בהכנה, בלמידה ובעשייה בשטח.

הצלחת האירוע איננה המטרה אלא הדרך ללמד את בני הנוער כיצד עושים זאת בנעימות, מתוך הקשבה לכלל הציבור ומתוך לקיחת אחריות מלאה על כל אחד משלבי הפקת האירוע. גם אם המחיר הוא שהאירוע בסופו של דבר לא יצא לפועל, הרווח הוא במשוב, בהפקת הלקחים ופיתוח יכולות ההנהגה שבוודאי יבואו לידי ביטוי שם.

חשוב לזכור, כי תפקידם של בני הנוער הוא להעז ולעשות - לחלום אידאות ולהגשים אותם, לחולל שינויים ולהביא עמם את הבשורה החדשה. כמובן שאנו המבוגרים איננו רק צופים מהצד, אנו מכוונים, מתווכים, מלמדים, מעניקים את הכלים, מקשיבים, מסייעים, חולקים, ואם צריך גם מתווכחים. כל זאת, על מנת לחדד את קולם, לנקות אותו מהבלבולים, שלעיתים מתערבבים בו, ולהוציא אותו צלול ובהיר. שלהם.

אך על מנת לעשות זאת באמת, עלינו לזוז מעט - ולאפשר להם לדבר.

מועצת הנוער בשקד מונה כ-8 בני נוער מכיתות ז'-י"ב אשר יוזמת, מובילה ומניעה את שאר בני הנוער לעשייה התנדבותית בקהילה ולפעילות ענפה במהלך כל השנה. מועצת הנוער מקבלת ארגז כלים שיאפשר להם להנהיג, להוביל ולהשפיע למען עתיד הנוער ביישוב.

כולם בשביל כולם

קשיי ההקמה, הריחוק מהעיר ולעיתים גם מהמשפחה יוצרים קירבה משפחתית, מעין משפחה מורחבת שמתבטאת בעזרה אישית בחיי היום יום, בעיתות שמחה וצער. קהילה - לא רק מושג

ירון בן-דור

כשמדובר בהתיישבות בדרך כלל כפרית תחת אידיאל מסוים, לרוב אידיאולוגיה של התיישבות בכל חלקי ארץ ישראל, היישוב מוקם כאגודה עם תקנון חברתי של ועד מנהל וועדות שעוזרות ע"י רכוש משותף לאגודה כמו: מועדונים, משרדים, שטחי ציבור, בריכה (אם יש) אזורי תעשייה וכו'.

מכאן כל ישוב בונה לעצמו מערכת חיים תוך גיבוש חברתי. הקשיים הראשונים של ההקמה, הריחוק מהעיר ולעיתים אף מהמשפחה הקרובה יוצרים קירבה משפחתית, מעין משפחה מורחבת. הקרבה מתבטאת בעזרה אישית בחיי היום יום, בעיתות שמחה וגם במקרי צער.

אנחנו קוראים לזה איכות חיים, מושג שכל אחד נותן לו פירוש המתאים לו. האחד רואה בחיי העיר הקרבה לכל השירותים והבילויים (לא מפריע לו העשן והצפיפות), והאחר רואה את השקט, הטבע ורינת הציפורים בבוקרו של יום והשקט הנפשי שהילדים לא חשופים לפגעי העיר. ניתן גם לראות את האיכות בבילויים המשותפים ובימי הכיף הקהילתיים או סתם בהשתכשכות במימי הבריכה של הילדים ומשפחותיהם בימות הקיץ.

ישנן מספר ועדות שאחראיות על תחומי החיים והעניין ביישוב:

חברה וקהילה: מארגנת אירועים שונים, כולל ציון החגים ומענה לבעיות חברתיות שונות.

ועדת חינוך: מטרתה לקדם את עניין החינוך בישוב של ילדינו מהפעוטון ועד הצבא.

שקד מאפיינת ומייצגת את כל החברה הישראלית, הקהילה מורכבת מכל הרבדים החברתיים במדינת ישראל. בסקר שערכנו, לפני מספר שנים, לעניין הרכב האוכלוסייה עלה כי תושבי שקד או הוריהם הגיעו מכ-30 מדינות מאסיה, אפריקה, אירופה, אמריקה הצפונית והדרומית (מחפשים מישור מאוסטרליה).

ביישוב בריא צריך שיהיה רופא, מורה, עו"ד ושוטר וגם אנשי ניקיון ותחזוקה. החיבור בין כולם יוצר חברה הטרוגנית ובריאה. המסורות שנמשכות מהקמת היישוב, כמו משלוח עוגות לחיילים מדי יום שישי וערב חג, העזרה במתן בסתר למשפחות נזקקות הם הדברים היפים והמשמעותיים בחיי הקהילה.

אנחנו יכולים להתגאות בכך שעד היום כ-20% מהמשפחות שחיות אתנו הם בנינו השבים הביתה כדי לבנות את ביתם פה. בנינו המתגייסים משרתים ביחידות מובחרות ורבים מהם מגיעים לקצונה.

טבעי שישנם ויכוחים בחברה, שצריך להיות הכל מכל, אך מה שחשוב שאסור להיות אדישים. עדיין יש מה לשפר ומה לתכנן וזהו טיבו של עולם.

כולנו צריכים להירתם לעזרה ולנתינה, כי הנתינה בונה את החיים בקהילה שבעזרתם יכולים להיות נפלאים. מי שחי בקהילה צריך לאהוב את צורת החיים הזו, ומאוד טבעי שחלק עוזבים כי לא מוצאים את מקומם. תמיד באים ויבואו חדשים שבונים ויבנו שכונות חדשות ומרעננים את חיי היישוב בהתחדשות הפעוטון, הגנים ובית הספר.

עוגות לחיילים

כבר 11 שנים שאורית צור מטפחת מסורת קהילתית יפה ומחממת את הלב של הבאת עוגות כל יום שישי לחיילים שמבלים את השבת במוצב הסמוך ליישוב. העוגות נאפות ע"י המשפחות בשקד.

"זה התחיל באינטיפאדה בשנת 2000", נזכרת אורית. "היו במקום המון טנקים וחיילים ואנחנו באנו והבאנו להם דברים טובים. הייתה תחושה של התרוממות רוח של רצון לעזור ולשמח את לב החיילים".

כשהאינטיפאדה הסתיימה נמשכה המסורת של קשר אישי עם החיילים. שליש מהמשפחות ביישוב משתתפות בסבב תורנות של אפיית העוגות, כך שלכל משפחה יוצא לאפות עוגות כ-3 פעמים בשנה.

"כל השנים", מוסיפה אורית, "עזרה לי רחל ריימונד ובשנתיים האחרונות מירי שמולביץ. ביום שישי אחה"צ אנחנו נוסעים ומביאים לחיילים עוגות ובקבוקי שתייה ומצרפים דף עליו כתוב לחיילים שלנו באהבה מתושבי שקד. לפעמים גם המשפחות שאופות מצרפות פתק אישי. כל פעם החיילים מופתעים מחדש".

יקירת היישוב – אהובה

אהובה - השם והאגדה, השורדת הנצחית, 26 שנה בתפקיד. הנהלות ומזכירים התחלפו ואהובה נשארה. היא כל כך קבועה שאף אחד לא חושב שמגיע לה התואר יקירת היישוב. אז כן מגיע!!!

היושרה המאפיינת אותה תגרום לי לחתום על צ'ק בסך מיליון שקל בעיניים קשורות בלי לפקפק בכלל, ואני בטוח שהיא תבדוק מאה פעם ותסביר איך ולמה.

אהובה זה הדבר הכי ברור ומוכן מאליו. מאוד פרפקציוניסטית. היא תשתדל, לפעמים עד כדי נדנדוד, להשיג את הכי טוב שיכול להיות, וגם תדאג שהכל יהיה מסודר ותקין.

היישוב זורם בעורקיה, כך שאפילו כשהיא יוצאת לחופשה היא דואגת שהשולחן יהיה נקי ותשאיר הוראות למי לפנות במידה ויצוצו בעיות כלשהן.

לכן אנחנו צריכים להודות ולהוקיר דברים שהם מובנים מאליהם. זה ממש לא מובן מאליו.

ירון בן-דור

חוגגים בענ"ק

חיי הקהילה בשקד שוקקים חיים. במשך השנה מתקיימות פעילויות רבות לילדים ולמבוגרים וכן אירועים שונים, וכמובן טקסים לציון החגים כמיטב המסורת. בני הנוער בשקד נוטלים חלק פעיל בארגון האירועים (ענ"ק – עוצמה, נוער קהילה).

אנט שגיא

יריד אביב אזורי בשקד

כמיטב המסורת, התקיים גם השנה יריד אביב לתושבי צפון השומרון ביישוב שקד. ליריד הגיעו המון תושבים ורכשו מתנות מגוונות לחג הפסח. כמו כן, התקיימה תערוכת ציורים מרהיבה של "מכחול שלישי" - חוג ציור לגיל השלישי בהנחייתה של אורה עוזיאל. יפה היה לראות את השתלבותם של בני הנוער ביריד. מכל ישוב קבוצת נוער הקימה דוכן מכירות כשכל רווחיו מיועדים לטובת תקציב הנוער היישובי.

ריחן – ביצים אורגניות של משק ריחן.

שקד - יריד יד 2 של בגדים ואביזרים.

ריחן - אוכל ושתייה.

טל מנשה – אוכל.

הילדים ובני הנוער נהנו מהפינג מתנפחים ברחבת הדשא, כך שכולם יצאו מרוצים מאוד.

חנוכת חדר ג'ימבורי

באסרו חג הפסח נחנך בשקד חדר הג'ימבורי החדש, השוכן במתחם אשכול התרבות היישובי. כיבד אותנו בנוכחותו ראש המועצה, גרשון מסיקה, שזכה לגזור את הסרט. חדר הג'ימבורי מיועד לילדים מגיל 3 חודשים ועד 5 ופתוח 3 פעמים בשבוע. הילדים וההורים נהנים מזמן איכות יחד.

חוגגים ל"ג בעומר ושבועות בענ"ק

בל"ג בעומר חגגו הילדים סביב המדורה ונהנו מפיונות יצירה ואפיית פיתות בטאבון. בני הנוער ביישוב עזרו בהפעלת הפיונות ובהכנת הפיתות לכל תושבי היישוב. ובסוף האירוע כיבו בני הנוער את האש לפי כל כללי הבטיחות של כיבוי אש.

שבועות בשקד - כמיטב המסורת היישובית בחג שבועות חגגנו בצליל ובמחול בדשא המרכזי. הילדים קראו מסכת לחג, רקדו ושרו כשהם מקושטים לכבוד החג. בני הנוער עזרו, כרגיל, בעשיית הפיתות ודאגו שאף אחד לא יישאר רעב. בסיום החגיגה המשיכו בני הנוער לחגוג במגרש הכדורסל עם מתנפחים, מוסיקה וכיבוד. ולא שכחנו את ההתנדבות באסרו חג הילדים יצאו לנקות את היישוב ובני הנוער צבעו את הסורגים של אשכול התרבות. אז מי אמר שאי אפשר לשלב הנאות עם התנדבות?

כן לספורט מחוברים לקהילה
 קבוצת הכדורגל שהוקמה בעקבות הפרויקט
 המדהים כן לספורט, שנותן מענה מיוחד
 לקבוצת בנים מכיתות ז'-ט', הזמינה את
 ילדי כיתות ה'-ו' למשחק ידידות במגרש.
 הילדים מאוד נהנו ובני הנוער הרגישו שעשו
 משהו טוב.

קיץ ספורטיבי במיוחד
 במסגרת פרויקט ענ"ק לקיץ תשע"א בחרנו
 את תחום הספורט כיעד מרכזי לחיזוק
 הקשר בין קהילה ונוער. במהלך הקיץ
 יתקיימו בימי שישי משחקים בבריכת זיו.
 המשחקים יכללו קבוצות נוער, ילדים
 ומבוגרים ובסוף הקיץ יתקיים טורניר
 תחרותי.

חינוך לתרבות

**ועדת החינוך מתכננת להעצים את נושא החינוך והתרבות
 בשקד שייתן מענה לכלל התושבים ביישוב**

אסנת כתריאל

לפני כשנה נבחרה ועדת חינוך אשר חרטה על דגלה
 להעצים את החינוך והתרבות ביישוב שקד ולעלות אותו
 למקום גבוה בסדר העדיפויות, כך שייתן מענה לכלל
 התושבים ביישוב.

השילוב נעשה בשיתוף עם ועדת תרבות וקהילה, שמציינת
 את חגי ישראל עפ"י המסורת היהודית ובטקסים שכלל
 תושבי היישוב משתתפים בהם.

מה עשינו במהלך השנה?

לגילאי 5-0: חנכנו חדר ג'ימבורי חדש.

לכלל הציבור: שיפצנו את הספרייה ואת מועדון הפיס,
 המשמש לחוגים וכן מושכר לאירועים פרטיים.

לנוער שיפצנו את חדר התקשוב ואת מועדון הנוער. ונרכשו
 משחקים המתאימים לשעות הפנאי.

הוועדה מטפלת **בהקמת מתחם חינוך חדש** שיכלול: מעון,
 גן נוסף והגדלת הגן הקיים.

הספרייה תהפוך לספרייה אזורית ויתקיימו בה ערבי קריאה למבוגרים ושעת סיפור לילדים. **בג'מבורי** יפתחו חוגים לגיל הרך - מלידה עד גיל 3. השנה נפתחו **חוגים** לגילאי 3-12 כגון: ג'אז, מחול בתנועה וג'ודו. **לגיל השלישי** מתקיימים החוגים: ציור והתעמלות נשים.

בנוסף, בימי שישי, אחת לחודש, בשעות אחה"צ נערכת קבלת שבת במועדון הפיס.

בימים אלו אנו עובדים על פרויקט יישובי בשיתוף ובלווי המתנ"ס בנושא **"הורות וזוגיות"**. הפרויקט ייצא לדרכו בתחילת שנת תשע"ב.

מטרות הפרויקט: ראשית, להוביל מהלך של העצמה הורית וחיזוק המסוגלות ההורית, מנקודת מבט נורמטיבית ובריאה. שנית, לחזק ולהעצים את האחריות והשותפות ההורית בעשייה החינוכית בבית ומחוצה לו. שלישית, ליצור אחריות ומעורבות של הנהגת היישוב ותושבים פעילים למען הקהילה ונתינת מענה לצרכי ההורים.

סיפור מעניין

מפקיעין לשקד

הם אוהבים את השונה והמיוחד, מעדיפים את הפראי על המתורבת, ומה שמשך את משפחת דה יונג, שעלתה לארץ מהולנד והתגוררה בפקיעין, לשקד הם חיי הקהילה

מיה ישראלי

משפחת דה יונג עלתה לארץ מהולנד לפני שמונה שנים, אבל הם נראים ונשמעים יותר ישראלים מישראלים. הם מתגוררים בשקד כבר שנתיים וחצי וכאן גם נולדה בתם הקטנה, אביה. הם אוהבים את המארג האנושי בשקד של קיבוץ גלויות שבו חיים זה לצד זה חילוניים ודתיים, וגם את הנוף הפראי ומעדיפים שלא יטפחו אותו יותר מדיי אלא יישאר בראשית.

למרות ששניהם הולנדיים ישראל אחראית לחיבור ביניהם. גבריאל אליה הכירו בפתח תקווה בשנת 1998 כשבאו כנערים (אליה הייתה בת 17) במשלחות שונות של ההסתדרות הציונית להתנדב בבתי אבות והאהבה פרחו ביניהם. הם חזרו להולנד אליה למדה עבודה סוציאלית ובשנת 2000 נולד בנם הבכור – נשר נתנאל.

בשנת 2001 הם הגיעו שוב לארץ הפעם כדי שאליה תעשה את הסטאז' שלה בנושא ציורי ילדים. הם התגוררו בפקיעין, שם יש להוריו של גבריאל בית היסטורי ליד המערה. הם נהנו מהשונות שלהם ומקבלת הפנים החמה של הדרוזים. נשר נתנאל הבלונדיני הפך לאטרקציה בכפר.

בתום הסטאז' הם חזרו להולנד וב-2003 החליטו לעשות עלייה. בעוד חבריהם בהולנד למדו או שנסעו לטייל בעולם, הזוג דה יונג חיפשו לעשות משהו אחר משהו שונה. בשבילם לעלות לארץ היה בבחינת שינוי אווירה. הם לא רצו לשקוע בחיי בורגנות הולנדיים, מה גם שההתבוללות בהולנד חזקה מאוד וחשוב להם לשמור על המסורת היהודית.

הם כמובן חזרו לפקיעין. למה דווקא פקיעין? לדברי גבריאל, טוב לילדים לגור עם ערבים כדי לא לגדול עם סטיגמות. אליה מוסיפה: "רצינו לחיות חיים שלווים, טובים ופשוטים ולא לעבוד בשביל המשכנתא".

משפחת דה יונג השתלבה יפה בכפר ונשר נתנאל הלך למעון בפקיעין ולמד ערבית. הדרוזים קיבלו אותם יפה, כי ראו בהם הולנדיים ולא יהודים. ב-2004 נולד בנם השני רפאל.

מלחמת לבנון השנייה טרפה את הקלפים והפרה את האווירה הפסטורלית. 100 קטיושות נפלו בפקיעין ומשפחת דה יונג היו לבד ובלי מקלט שיגן עליהם. מההלם רפאל הפסיק לדבר וחיהם הפכו קשים. גם שכניהם פתאום ראו בהם יהודים והתחיל להיות לא נחמד. נשר נתנאל הלך לכיתה א' בכפר ורדים וגם שם הרגיש שונה וזר, כי כל הילדים בביה"ס גרים ביישוב.

אליה וגבריאל הבינו שצריך לחפש מקום מגורים אחר, הם חשו שמיצו את השלווה וגם רצו להרוויח יותר כסף. גבריאל קיבל הצעת עבודה בפתח תקווה, כמנהל המוסך המרכזי של פורשה, ולכן חיפשו יישוב שיהיה קרוב לכביש 6, משום שלא אהבו את האווירה במרכז. הם קנו בית בשקד, כי אהבו את רעיון הקהילה היות והם נמצאים בארץ לבד.

אליה עובדת בבי"ס לחינוך מיוחד בקציר כמטפלת בפסיכותרפיה באומנות וגבריאל עבר לעבוד במוסך המרכזי של פרארי. הילדים השתלבו בביה"ס ואפילו התחילו להזמין אותם בחגים.

אהבה ממבט שני

שמונה שנים אחרי הביקור הראשון ביישוב ועם שני ילדים משפחת אשטמקר התאהבה בשקד. משפחת ריימונד המורחבת אימצה אותם והילדים פורחים

מיה ישראלי

אפשר לקרוא לרומן של משפחת אשטמקר עם שקד אהבה ממבט שני. בפעם הראשונה שהגיעו לשקד, אחרי שהתחתנו בשנת 2000, הם לא התלהבו מהאווירה במקום וגלית גם לא אהבה את הרעיון לגור מאחורי מחסום. אז הם שכרו דירה בחדרה ובהמשך קנו דירה באור עקיבא, ליד הוריו של אריאל.

כשהילדים גדלו, נתנאל כיום בן 10 וחצי ודניאל בן 7 וחצי, הם רצו שהילדים יגדלו במקום מוגן ולא בעיר, רצו מקום עם אווירה כפרית, ישוב קהילתי כדי שהילדים יוכלו ללכת לחברים לבד בלי שיצטרכו לדאוג איפה הם מסתובבים ועם מי.

הם מכרו את הדירה והתחילו לחפש ישוב קהילתי. במסגרת חיפושיהם הגיעו לכפר ורדים, שאמנם מצא חן בעיניהם, אך נפסל בגלל המרחק מההורים (הוריה של גלית גרים בכרכור). כך גם היישובים בגוש שגב.

אריאל, שעובד בחברת מארב – מפתחת רכיבים אלקטרוניים, כטכנאי מחשבים: "עובדים איתי חברה מאזור משגב וכל הצפון הלהיב אותנו, אבל בגלל הריחוק מההורים הם נפסלו".

תוך כדי דפדוף בעיתון הם נתקלו בפרסום של הפרויקט בשקד והחליטו לעלות ולבדוק שוב את היישוב. הפעם, בשונה מהפעם הראשונה, דווקא המקום מצא חן בעיניהם, הם התרשמו מהשלווה ומאיכות החיים בגידול ילדים. תוך כדי טיול ביישוב פגשו את טל כהן שסיפרה דברים טובים על שקד. בנוסף, גם כל עלייה לשקד עשתה טוב לגלית אז הם החליטו לקנות בית ביישוב.

הם עברו את התהליך של ועדת קליטה והיה להם קליק עם חבר הוועדה – דודי ריימונד ומיד הפכו לחברים טובים וגם אומצו ע"י שאר בני המשפחה. אמו של דודי, רחל, היא כמו סבתא לילדים שבאים ואוכלים אצלה.

הדבר היחיד שהעבי על האידיליה היה העיכוב בקבלת המפתחות לבית. הם רכשו את הבית במרץ 2008 והקבלן הבטיח להם שעד אוגוסט הבית יהיה גמור, לכן גם רשמו את הילדים

לבי"ס עומר. לצערם, מסירת הבית התעכבה והם נאלצו לעבור לגור אצל ההורים והסיעו כל בוקר את הילדים מאור עקיבא לבי"ס עומר. לבית נכנסו בסופו של דבר רק במרץ 2009.

כיום שנתיים אחרי הם מרגישים שהתאקלמו במקום וטוב להם. לדברי גלית, הילדים פורחים. נתנאל, שהיה פחדן וצמוד אליה, פתאום נפתח וקיבל ביטחון. הילדים הולכים לבד לחברים. "לילדים מאוד טוב פה וגם אנחנו מאושרים", אומרת גלית. "קיבלו אותנו בהמון חום ואהבה ואנחנו מרגישים חלק מהיישוב. בהתחלה כולם ניסו לעזור. מירב אריה לקחה כל יום שישי את הילדים אליה הביתה לשחק עם הילדים שלה והיה ביניהם חיבור מאוד טוב. נתנאל מרוב שהרגיש ביטחון פשוט נעלם יום אחד ובסוף מצאנו אותו אצל מירב".

הדובדבן של משפחת אשטמקר היא הראל, שנולדה לפני שנה וארבעה חודשים. הבת שגלית חיכתה לה אחרי שני בנים היא כבר תוצר של שקד.

קולטים משפחות

כל ישוב שהינו חפץ חיים צריך להזרים לתוכו דם חדש של משפחות צעירות עם ילדים קטנים. כיום מתגוררות בשקד 183 משפחות - 20 משפחות נקלטו משנת 2010. על פי התוכניות שקיימות, שקד מתוכנן להכפיל את עצמו והיישוב מיועד לאכלוס של עד 400 משפחות.

להלן המשפחות שנקלטו בשנה וחצי האחרונות:

ברקוביצי שרה	רבו אלקסיי ואילונה
חסיד אריאל ושלומית	אביטן יעיר
שמעיה אהובה	עופר דורון וגליה
סבג יניב ואלינה	כהן שי ואפרת
ארין מרים	שטכמן מרסלו ואודליה
גירל עדה	דותן ליאור ועירית
גירל דמיטרי וליליה	תורג'מן אברהם ואושרת
עמיסי שי ואורית	פיודורוב דימיטרי ויקטרינה מינימזון
שטרקמן דולינגר אוה	אהרוני יניב וטל
פוליאק ילנה	ערבה שי ורוניק

צחוק בצד

(מתוך עלוני שקד)

נבמשחה המרכזי למרחק 1,000 מ"מ
בברית התינוקות זכו המקום הראשון חיה
גרינוולד וירון בן-דור בשחייה על ארבע!

כטיול השנתי לאילת של מסיימי כיתה ח'
כשקד, ותסחף ספינתם אלי המצרים. וירא
המצרים את דב סנדרוב ויבהלו ויזעקו זה
אל זה, ויתחננו בפניו שלא יכנס לארצם.
ו"חזירו את כולם בשלום לחופי מבטחים
ולא חקירה ודרישה.

הננה גרין (כשהייתה בת 6)
"אימא איך כותבים תיתה?"
"מה זה תיתה?"
"כשאומרים אחרתית הסעה!"

ליוסי ג'יחז אולי כשתסיים את
לימודי ה"מורה לנהיגה" גם רונת
תנהג סוף סוף לאמנון עובדיה כל
עוד אתה נשאר בשקד אתה יכול
להמשיך לנדוד בין בתינו.

[חגיגת יום הולדת פעמיים בשנה? אצלנו
זה אפשרי! רק צריכים לטוס מהמזרח
הרחוק לאמריקה ביום המתאים....
פרטים אצל השגריר הנווד אבי פרנס.

שחור ולבן כל היתר צבועים. למשפ'
טימור מזל טוב עם כניסתכם לבית
השחור לבן, המוסיף צבע.

שרי שואלת את ברכה בן-דור:
- אימא, איך מגיעים תינוקות לבטן?
- כשביליה אבא ואימא יחד במיטה הם
מזדווגים... וכך התינוק מגיע לרחם.
- אז למה אף פעם לא ראיתי את זה?
- כי בשעות כאלה את ישנה
- אז בפעם הבאה תעירו אותי!

אפרת צור, בטיילה סמוך לבית של
תמי בן שטרית: "תמי צריכה ללדת כל
יום!" חן (שהיה בן 4.5) "ויו אם היא
תלד כל יום כמה ילדים יהיו לה!!!!"

ועכשיו אנחנו עוד יותר רגועים. הבורקס
של ריחן בהשגחת הבד"צ שלנו!!!
ב-בן ד-דור צ-צדיקנו!!!

[אורן יפרח (כשהיה בן 3) לאמו,
בעקבות כיבוי אורות:
"אימא למה הדלקת לי את החושך?"

במשחק שנערך בין הילדים
לאימהות בשיא המרץ – רצו
האימהות חיה ומירי זו אל זו
לעבר הכדור ובעטו זו בזו.

כיסוי ראש חובה! איפה? בברכה!